

Bruxelles, 2.10.2012
COM(2012) 565 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
referitor la transpunerea Directivei 2009/81/CE privind achizițiile publice în domeniile
apărării și securității

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la transpunerea Directivei 2009/81/CE privind achizițiile publice în domeniile apărării și securității

I. Rezumat

Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE¹ este un element important al politicii Comisiei pentru crearea unei adevărate piețe europene a echipamentelor de apărare și a unor condiții de concurență echitabile la nivel european pentru achizițiile publice în domeniul apărării. Pentru prima dată, în temeiul directivei, achizițiile publice în domeniul apărării și în alte domenii sensibile sunt supuse normelor specifice pieței interne, promovând astfel transparența și concurența și asigurând satisfacerea nevoilor de aprovizionare într-un context financiar din ce în ce mai strict.

La prima vedere, cea mai mare parte dintre cele 23 de state membre care au transpus directiva până în iulie 2012 au transpus-o corect. Marea majoritate a statelor membre au transpus și dispozițiile neobligatorii referitoare la subcontractare care vizează în special stimularea concurenței în lanțurile de aprovizionare ale ofertanților selectați. Comisia va continua să monitorizeze stadiul transpunerii și conținutul măsurilor naționale de punere în aplicare în vederea asigurării conformității depline cu legislația europeană. În speță, va lua măsuri pentru suprimarea progresivă a compensațiilor care se abat de la principiile fundamentale ale tratatului.

După transpunerea directivei, Comisia se va concentra cu prioritate asupra aplicării corecte a acesteia în statele membre. Provocarea va fi diferită în fiecare stat membru, în special în funcție de capacitățile industriale naționale din domeniul apărării. Cu toate acestea, asigurarea unei concurențe loiale și deschise în întreaga Uniune este o condiție prealabilă pentru crearea unor condiții omogene de activitate pentru industria europeană și pentru asigurarea bunei funcționări a pieței europene de apărare.

În același timp, Comisia continuă să exploreze noi modalități de consolidare a pieței interne în acest sector de importanță strategică pentru Uniune, în cooperare cu statele membre și cu Agenția Europeană de Apărare.

¹ JO L 216, 20.8.2009, p. 76 (denumită în continuare „directiva”).

II. Introducere

Împreună cu Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității², directiva are o contribuție importantă la crearea unei veritabile piețe europene a echipamentelor de apărare și la consolidarea bazei industriale și tehnologice de apărare europene.

Piața apărării și (într-o mai mică măsură) a securității sunt piețe foarte specifice. Clientul este reprezentat în principal (iar în ceea ce privește apărarea, exclusiv) de sectorul public și atât apărarea, cât și securitatea sunt prerogative naționale. Mai mult, cheltuielile în sectorul apărării și capacitățile industriale de apărare sunt concentrate în câteva state membre. Datorită naturii produselor, piețele sunt foarte bine reglementate, anumite societăți comerciale sunt de importanță strategică, iar deciziile în materie de achiziții sunt adesea determinate, de asemenea, de considerații politice și strategice.

Directiva prevede norme privind achizițiile publice special adaptate caracterului unic al echipamentelor de apărare și de securitate, și anume sensibilității și complexității lor. Aceasta include dispoziții specifice în materie de securitate a aprovizionării și de securitate a informației și permite folosirea fără restricții a celei mai flexibile proceduri de atribuire a contractelor. În prezent, statele membre dispun de norme la nivelul UE pe care le pot aplica în cazul tranzacțiilor complexe și sensibile, fără a-și pune în pericol interesele legitime în materie de securitate. Prin urmare, contractele în domeniul apărării trebuie, de regulă, să nu mai fie atribuite în afara normelor pieței interne prin invocarea clauzei de exceptare de la articolul 346 din TFUE. Acest fapt ar trebui să sporească transparența și concurența, care la rândul lor ar trebui să promoveze competitivitatea și capacitatea de inovare a industriilor europene și să permită statelor membre să își satisfacă nevoile de aprovizionare în pofida bugetelor din ce în ce mai restrictive.

Directiva trebuia să fie transpusă de statele membre până la 21 august 2011. Prezentul raport pune în aplicare articolul 73 din directivă, care prevede obligativitatea Comisiei de a prezenta un raport „privind măsurile luate de statele membre în vederea transpunerii prezentei directive, în special a articolului 21 și a articolelor 50-54”.

Raportul evaluează situația generală a transpunerii directivei de către statele membre, înainte de a aborda dispozițiile fundamentale pentru crearea unei piețe europene a echipamentelor de apărare: domeniul de aplicare al directivei (articolul 2); excluderile din domeniul de aplicare al directivei (articolele 12 și 13); dispozițiile în materie de subcontractare (articolele 21 și 50-54); și procedurile de revizuire (articolele 55-64). De asemenea, raportul evidențiază situația compensațiilor a căror existență constituie un risc major pentru aplicarea corectă a directivei.

² JO L 146, 10.6.2009, p. 1.

III. Stadiul în care se află transpunerea Directivei 2009/81/CE

Trei state membre au notificat Comisiei transpunerea completă a directivei până la 21 august 2011, iar un al patrulea stat membru a notificat transpunerea completă în septembrie 2011. Prin urmare, Comisia a deschis proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 23 de state membre (articolul 258 din TFUE), prin trimiterea unor scrisori de punere în întârziere. Ca urmare, până în martie 2012, alte 15 state membre au notificat transpunerea completă. Pentru restul de opt state membre, Comisia a continuat procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, emițând avize motivate. Până în iunie 2012, două dintre aceste state membre au transpus complet directiva, în timp ce alte două state membre au transpus directiva doar parțial.

Până în iulie 2012, patru state membre încă nu notificaseră Comisiei măsurile de transpunere. Comisia intenționează să înainteze în timp util Curții de Justiție a Uniunii Europene cauzele referitoare la statele membre care nu au transpus directiva sau care au transpus-o doar parțial.

Având în vedere faptul că majoritatea statelor membre au transpus directiva cu o întârziere considerabilă, Comisia se află încă în stadiul verificării conformității cu directiva a măsurilor naționale de punere în aplicare.

IV. Măsurile naționale de punere în aplicare pentru principalele elemente ale directivei

A. Domeniul de aplicare al directivei (articolul 2)

Pentru implementarea eficientă a directivei, este esențial ca măsurile naționale de punere în aplicare adoptate de statele membre să se aplice tuturor achizițiilor care intră în domeniul de aplicare al directivei. Transpunerea corectă a articolului 2 este, prin urmare, un element esențial în această privință.

În conformitate cu articolul 2, directiva se aplică în cazul contractelor atribuite „în domeniile apărării și securității care au ca obiect: (a) furnizarea de echipamente militare, inclusiv orice fel de piese de schimb, componente și/sau îmbinări ale acestora; (b) furnizarea de echipamente sensibile, inclusiv orice fel de piese de schimb, componente și/sau îmbinări ale acestora; (c) lucrări, bunuri și servicii legate în mod direct de echipamentele menționate la literalele (a) și (b), pentru oricare stadiu sau pentru totalitatea stadiilor din ciclul de viață al acestora; (d) lucrări și servicii special destinate unor scopuri militare, sau lucrări și servicii cu caracter sensibil”. Prin urmare, obiectul achiziției este cel care determină aplicarea directivei.

În sectorul apărării, domeniul de aplicare al directivei se bazează pe cel al articolului 346 din TFUE și cuprinde, în principiu, toate contractele pentru achiziționarea de echipamente, lucrări și servicii destinate unor scopuri militare. În plus, directiva se aplică, de asemenea, tuturor achizițiilor sensibile în materie de securitate și care implică informații clasificate. Toate celelalte contracte în domeniile apărării și securității continuă să facă obiectul

Directivei 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale³ și al Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii⁴ care reglementează achizițiile publice în sectorul civil.

Șaisprezece state membre au transpus articolul 2 utilizând în esență o formulare similară cu cea din directivă. Totuși, șase state membre au folosit o formulare diferită. Dintre acestea, numai unele au potențialul de a modifica semnificativ domeniul de aplicare al directivei.

De exemplu, unul dintre aceste state membre a restricționat aplicarea măsurii naționale de punere în aplicare numai la anumite autorități contractante. Prin urmare, contractele atribuite de alte autorități contractante care intră în domeniul de aplicare al directivei nu vor fi incluse. O astfel de diferențiere compromite egalitatea condițiilor de concurență la nivel european pentru toate contractele de achiziții publice reglementate de directivă și este incompatibilă cu directiva.

Unele state membre folosesc liste naționale specifice pentru a defini domeniul de aplicare al directivei în sectorul apărării. În principiu, aceste liste constituie referințe legitime pentru interpretarea articolului 2, cu condiția ca acestea să reflecte lista din 1958⁵. Aceste liste vor face în continuare obiectul unor evaluări detaliate, pentru a verifica dacă respectă condiția sus-menționată.

Unul dintre statele membre prevede în mod explicit aplicabilitatea directivei în cazul așa-numitelor „produse cu dublă utilizare”. Cu toate acestea, conform jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-615/10, hotărârea din 7 iunie 2012), aceste produse fac obiectul normelor mai stricte prevăzute de Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE și nu celor prevăzute de directivă.

În general, Comisia este totuși satisfăcută că majoritatea statelor membre au transpus în mod corect articolul 2. Ea va trebui să studieze atent ce măsuri vor fi necesare pentru a asigura punerea completă în aplicare a acestei dispoziții în toate statele membre.

B. Excluderile din domeniul de aplicare al directivei (articolele 12 și 13)

Directiva prevede excluderi speciale din domeniul său de aplicare la articolele 12 și 13, în conformitate cu articolul 11 și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, iar aceste excluderi de la aplicarea legislației UE trebuie să fie interpretate în mod restrictiv. Prin

³ JO L 134, 30.4.2004, p. 1.

⁴ JO L 134, 30.4.2004, p. 114.

⁵ Decizia de stabilire a listei de produse (arme, muniție și material de război) cărora li se aplică dispozițiile articolului 223 alineatul (1) litera (b) din tratat – devenit ulterior articolul 346 alineatul (1) litera (b) din TFUE (doc. 255/58). Proces-verbal din 15.4.1958: doc. 368/58.

urmare, transpunerea corectă a dispozițiilor respective de către statele membre este de o importanță majoră pentru asigurarea eficacității directivei.

În conformitate cu articolul 12, anumite contracte atribuite în temeiul normelor internaționale sunt excluse din domeniul de aplicare al directivei. Aceste excluderi sunt bazate pe excluderile prevăzute de Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE, însă au fost adaptate situației specifice a sectorului apărării. În speță, articolul 12 litera (c) prevede că o procedură de achiziții publice în conformitate cu normele procedurale specifice ale unei organizații internaționale sunt excluse din domeniul de aplicare al directivei, în cazul în care această organizație efectuează achiziții în propriile scopuri sau în cazul în care un stat membru are obligația de a atribui contracte în conformitate cu normele respective.

Măsurile naționale de punere în aplicare adoptate de zece state membre utilizează aceeași formulare ca și cea utilizată la articolul 12 din directivă. Treisprezece state membre au adoptat, totuși, o formulare diferită, care nu pare să modifice domeniul de aplicare al excluderilor. Cel puțin un stat membru a extins însă domeniul de aplicare al excluderii de la articolul 12 litera (c). Măsurile naționale de punere în aplicare adoptate de acest stat nu restricționează excluderea la achizițiile efectuate de o organizație internațională în scopuri proprii.

Articolul 13 conține toate celelalte excluderi speciale, dintre care unele sunt identice cu excluderile prevăzute de Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE. Excluderile speciale din domeniul apărării privesc în principal contractele care implică divulgarea de informații [articolul 13 litera (a)]; contractele destinate activităților specifice serviciilor de informații [articolul 13 litera (b)]; contractele atribuite în cadrul programelor de cooperare [articolul 13 litera (c)]; și contractele atribuite în țări terțe [articolul 13 litera (d)]. O ultimă excludere se referă la contractele atribuite de un guvern unui alt guvern [articolul 13 litera (f)].

Măsurile naționale de punere în aplicare adoptate de nouă state membre utilizează aceeași formulare ca și cea utilizată la articolul 13 din directivă. Paisprezece state membre au adoptat o formulare diferită. În ceea ce privește articolul 12, cele mai multe dintre aceste diferențe nu par să modifice domeniul de aplicare al respectivului articol.

Cele câteva modificări semnificative privesc, în principal, excluderea în cazurile de divulgare de informații [articolul 13 litera (a)] și excluderea în cadrul programelor de cooperare [articolul 13 litera (c)].

În conformitate cu articolul 13 litera (a), directiva nu se aplică în cazul „contractelor pentru care aplicarea normelor prezentei directive ar obliga un stat membru să ofere informații a căror divulgare este considerată de statul în cauză ca fiind contrară intereselor sale fundamentale de securitate”. Această excludere se bazează pe articolul 346 alineatul (1) litera (a) din TFUE, conform căruia „niciun stat membru nu are obligația de a furniza informații a căror divulgare o consideră contrară intereselor esențiale ale siguranței sale”.

Directiva clarifică faptul că, în cazul în care un stat membru nu este obligat să furnizeze informații în sensul articolului 346 alineatul (1) litera (a) din TFUE, acesta nu este obligat să aplice directiva.

Toate statele membre, cu excepția a două dintre ele, au transpus această excludere în mod corect. Un stat membru nu a transpus excluderea, iar celălalt stat membru exclude toate contractele în cazul cărora publicarea ar duce la divulgarea de informații clasificate, ceea ce depășește dispoziția formulată la articolul 13 litera (a). Contractele care implică informații clasificate sunt acoperite de directivă și pot face obiectul unor dispoziții specifice care să garanteze securitatea informațiilor.

Alte schimbări semnificative în domeniul de aplicare al unei excluderi specifice se referă la articolul 13 litera (c). Acesta exclude de la aplicarea directivei anumite contracte atribuite în cadrul unui program de cooperare. Excluderea ca atare pare să fi fost corect transpusă de toate statele membre. Nu este însă cazul obligației de a informa Comisia la încheierea respectivului program de cooperare, prevăzută la articolul 13 litera (c). Într-unul dintre statele membre nu există obligația de a informa Comisia, iar în altul Comisia trebuie să fie informată doar în cazul în care programul de cooperare se încheie. Toate celelalte excluderi prevăzute la articolul 13 par să fi fost transpuse corect.

Întrucât excluderile trebuie interpretate în sens strict, Comisia va monitoriza îndeaproape utilizarea lor de către statele membre și va veghea ca niciuna dintre acestea, în special excluderile în temeiul articolului 12 și excluderea contractelor atribuite de un guvern unui alt guvern [articolul 13 litera (f)] să nu fie utilizată pentru a eluda dispozițiile directivei.

C. Dispozițiile referitoare la subcontractare (articolele 21 și 50 - 54 – titlul III)

Directiva stabilește norme detaliate privind subcontractarea. Scopul lor este de a stimula concurența în cadrul lanțurilor de aprovizionare ale ofertanților selectați. Cu cât autoritățile contractante utilizează mai sistematic aceste norme, cu atât ele vor îmbunătăți accesul pe piață în special pentru IMM-uri și operatorii economici stabiliți în țările mai mici și, prin urmare, vor contribui la crearea unei piețe a echipamentelor de apărare cu adevărat europene. Normele în materie de subcontractare constituie, prin urmare, un element fundamental al politicii Comisiei.

Articolul 73 solicită Comisiei să prezinte un raport special privind transpunerea acestora. Astfel de norme sunt noi în legislația europeană privind achizițiile publice. Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE prevăd doar că „autoritatea contractantă poate solicita sau poate fi obligată de un stat membru să solicite ofertantului să indice, în oferta sa, partea din contract pe care intenționează să o subcontracteze unor terți, precum și subcontractanții propuși”. În temeiul Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE, autoritățile contractante nu au drepturi suplimentare de a interveni în alegerea subcontractanților de către contractantul principal.

Reiterând acest principiu de bază la articolul 21 alineatul (2), dispozițiile directivei asigură instrumente suplimentare importante pentru statele membre și autoritățile lor contractante.

În primul rând, în conformitate cu articolul 21 alineatul (3), autoritățile contractante pot obliga ofertantul selectat să acorde toate sau unele dintre subcontractele propuse prin procedura de selecție descrisă în titlul III din directivă. Statele membre au trebuit să transpună această dispoziție, însă au putut decide dacă autoritățile contractante au libertatea de a impune atribuirea de subcontracte prin intermediul unei astfel de proceduri de selecție sau sunt obligate să facă astfel.

Douăzeci și două de state membre au oferit autorităților lor contractante opțiunea de a obliga ofertantul selectat să atribuie subcontractele utilizând procedura de selecție. Niciun stat membru nu prevede obligativitatea autorităților contractante de a impune ofertantului selectat utilizarea acestei proceduri de selecție. Un stat membru pare să fi omis să transpună articolul 21 alineatul (3).

În al doilea rând, în conformitate cu articolul 21 alineatul (4), statele membre pot stabili dispoziții conform cărora ofertantul selectat să fie obligat să subcontracteze o parte din contract. Totuși, transpunerea acestor dispoziții este lăsată la latitudinea statelor membre. În cazul în care un stat membru introduce obligativitatea subcontractării, acesta are două opțiuni: fie poate da autorităților sale contractante posibilitatea de a impune ofertantului selectat să subcontracteze o parte din contract, fie le poate obliga să impună subcontractarea. Ambele opțiuni, dacă sunt exercitate, duc la crearea de noi oportunități de afaceri pentru potențialii subcontractanți.

Trebuie remarcat faptul că ofertantul selectat poate fi obligat să subcontracteze doar până la 30 % din contractul principal, iar subcontractele trebuie să fie atribuite prin procedura de selecție din titlul III.

Numai două state membre au ales să nu adopte dispoziții privind obligativitatea subcontractării. Toate celelalte state membre au dat autorităților contractante posibilitatea de a impune subcontractarea, fără a fi însă obligate să facă acest lucru.

O evaluare preliminară sugerează că transpunerea de către statele membre a dispozițiilor referitoare la subcontractare este, în general, compatibilă cu directiva. Comisia consideră că majoritatea statelor membre au profitat de aceste oportunități în scopul stimulării concurenței în lanțurile de aprovizionare și are convingerea că acest lucru va avea un impact pozitiv asupra pieței interne. Întrucât dispozițiile referitoare la subcontractare constituie un instrument important pentru crearea unor condiții de concurență echitabile la nivel european pe piața echipamentelor de apărare, Comisia va monitoriza îndeaproape utilizarea acestora de către statele membre.

D. Căile de atac, articolele 55-64

Directiva include un ansamblu cuprinzător de dispoziții menite să pună la dispoziția ofertanților nedreptățiți căi de atac eficiente. Aceste dispoziții se bazează pe cele de coordonare a sistemelor naționale de atac pentru achizițiile publice din sectorul civil din Directiva 2007/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE ale Consiliului în ceea ce privește ameliorarea eficacității căilor de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice⁶.

Aproximativ jumătate dintre statele membre au transpus dispozițiile privind căile de atac în măsurile naționale de punere în aplicare a directivei, iar cealaltă jumătate au optat pentru transpunerea acestor dispoziții în cadrul normelor generale în materie de căi de atac.

Directiva prevede unele adaptări ale sistemului general al căilor de atac pentru a ține seama de caracteristicile specifice sectorului apărării. Prezentul raport va evidenția principalele două astfel de adaptări.

În primul rând, articolul 56 alineatul (10) prevede că „statele membre pot decide ca un anumit organism să aibă jurisdicție pentru soluționarea căilor de atac privind contractele în domeniul apărării și securității” pentru a garanta un nivel adecvat de confidențialitate a informațiilor clasificate. De asemenea, dispoziția conține norme specifice privind modul în care să se „reconcilieze confidențialitatea informațiilor clasificate cu respectarea drepturilor apărării”.

Se pare că niciun stat membru nu a utilizat opțiunea de a atribui jurisdicția unui organism specific. Numai câteva state membre au inclus norme specifice privind certificatele de securitate pentru membrii organismului de control jurisdicțional. Aceste norme se referă la capacitatea unui membru de organismului de control jurisdicțional de a lua parte la o procedură, dar nu conțin dispoziții specifice pentru acordarea sau solicitarea certificatului de securitate. Prin urmare, se pare că statele membre nu au împărtășit unele dintre preocupările exprimate în cadrul procesului legislativ care au dat naștere dispozițiilor specifice din directivă cu privire la acest aspect.

În al doilea rând, articolul 60 alineatul (3) prevede că un organism de control jurisdicțional ar putea să nu considere un contract ca fiind lipsit de efecte, chiar dacă a fost atribuit în mod ilegal, „dacă acest organism de soluționare constată, după analizarea tuturor aspectelor relevante, că motive imperative de interes general, legate în primul rând de interese în materie de apărare și/sau de securitate, impun menținerea efectelor contractului(...)În orice caz, un contract poate să nu fie considerat ca lipsit de efecte dacă consecințele acestui lucru ar periclita serios însăși existența unui program de apărare sau de securitate mai larg, esențial pentru interesele în materie de securitate ale unui stat membru”.

⁶ JO L 335, 20.12.2007, p. 31.

Toate statele membre, cu excepția a două dintre ele, au inclus această posibilitate specifică de a nu declara un contract ca fiind lipsit de efecte.

O evaluare preliminară sugerează că transpunerea de către statele membre a dispozițiilor referitoare la căile de atac este, în general, compatibilă cu directiva. Prin urmare, Comisia estimează că achizițiile publice în domeniile apărării și securității vor dispune de căi de atac eficiente la nivel național.

V. Impactul directivei asupra dispozițiilor statelor membre în materie de compensații

În trecut, 18 state membre au aplicat politici de compensare în virtutea cărora solicitau compensații din partea furnizorilor străini atunci când achiziționau echipamente de apărare din străinătate. În aceste state membre, autoritățile contractante erau în general obligate să solicite o astfel de compensație pentru achizițiile care depășeau o anumită valoare. Astfel de dispoziții în materie de compensații reprezintă măsuri restrictive care încalcă principiile de bază ale tratatului. Acestea discriminează operatorii economici, mărfurile și serviciile din alte state membre și împiedică libera circulație a mărfurilor și a serviciilor.

Prin urmare, compensațiile pun în pericol aplicarea corectă a directivei și împiedică crearea unor condiții de concurență echitabile la nivel european în materie de achiziții publice în domeniul apărării. Legislația UE poate tolera compensațiile doar în baza unei derogări bazate pe tratat, în special pe articolul 346 alineatul (1) litera (b) din TFUE, și anume atunci când o dispoziție în materie de compensare este necesară pentru protecția intereselor esențiale ale securității unui stat membru. Totuși, utilizarea derogării trebuie justificată de statul membru respectiv pentru fiecare caz în parte.

Ca atare, Comisia a menținut o comunicare strânsă cu cele 18 state membre în cauză, oferindu-le asistență pentru eliminarea sau revizuirea normelor în materie de compensații. Drept urmare, majoritatea acestor state membre fie au eliminat normele respective, fie și-au revizuit legislația. În acest caz, nu se mai solicită sistematic compensații, ci doar în cazuri excepționale în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 346 din TFUE. Prin urmare, au fost implementate modificări legislative majore. În plus, Agenția Europeană de Apărare și statele membre participante la aceasta au clarificat faptul că numai compensațiile care sunt justificate în temeiul articolului 346 din TFUE pot face obiectul Codului său de conduită privind compensațiile.

Comisia va monitoriza dacă aceste modificări vor determina o schimbare în practică. Ea este convinsă că eliminarea treptată și rapidă a practicii discriminatorii a compensațiilor este necesară pentru crearea unei piețe cu adevărat europene a echipamentelor de apărare. Prin urmare, Comisia va lua măsuri adecvate în cazul statelor care nu îndeplinesc această cerință. De asemenea, Comisia va lua măsuri în cazul statelor membre care continuă să dețină norme în materie de compensații care sunt în mod clar incompatibile cu legislația UE.

VI. Concluzie

Scopul directivei este de a crea condiții de concurență echitabile la nivel european, care se aplică în egală măsură atât marilor companii și state membre, cât și celor mici. Achizițiile publice în domeniul apărării sunt în prezent supuse normelor pieței interne, fiind scutite de la aplicarea lor doar în mod excepțional. Astfel, în prezent, statele membre trebuie să publice oportunitățile comerciale, să aplice proceduri armonizate și să elimine treptat compensațiile.

Transpunerea directivei în timp util s-a dovedit problematică pentru marea majoritate a statelor membre. Totuși, la prima vedere, majoritatea celor 23 de state membre care au transpus directiva până în iulie 2012 au transpus-o corect. În speță, Comisia consideră încurajator faptul că multe dintre statele membre au transpus dispozițiile neobligatorii în materie de subcontractare și, prin urmare, au profitat de posibilitățile suplimentare care le-au fost puse la dispoziție pentru stimularea concurenței.

Este necesar ca directiva să fie aplicată corect și consecvent pentru a consolida baza industrială și tehnologică de apărare europeană. Prin urmare, Comisia va monitoriza îndeaproape în special utilizarea excluderilor și a derogărilor, precum și eliminarea treptată a compensațiilor. În general, prezentul raport nu aduce atingere competenței Comisiei de a iniția acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre ale căror măsuri naționale de punere în aplicare nu sunt conforme cu dispozițiile directivei.

În plus, Comisia va acorda o atenție deosebită impactului directivei asupra deschiderii pieței apărării și solidității bazei industriale de apărare europene. Până la 21 august 2016, Comisia va prezenta un raport în acest sens Parlamentului European și Consiliului, în conformitate cu dispozițiile de la articolul 73 alineatul (2).

Pot fi necesare inițiative suplimentare de promovare a pieței interne în acest domeniu, cu eforturi din partea tuturor actorilor relevanți, în speță statele membre și industria de profil. La rândul său, Comisia a instituit un grup operativ care să analizeze modalitățile de dezvoltare în continuare a politicilor europene în sectorul apărării. În acest scop, grupul operativ va lucra în asociere cu Agenția Europeană de Apărare și va coopera îndeaproape cu toate părțile interesate, pentru a asigura coerența tuturor eforturilor europene în acest domeniu de importanță strategică pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.